

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

סיום הרמב"ם היומי

בשבת-קודש זו, י' באייר, מסתיים מחזור הלימוד העשרים ושמונה של הרמב"ם היומי, ונפתח מחזור הלימוד העשרים ותשעה. את לימוד הרמב"ם היומי תיקן הרבי מליובאוויטש, ומעלתו המיוחדת היא, שהמוני בית-ישראל לומדים יחדיו את כל הלכות התורה. חגיגות הסיום ייפתחו בע"ה במוצאי שבת, ליד ציון הרמב"ם בטבריה, בשעה 10 בערב. מטה הרמב"ם היומי, שעל-יד צעירי-חב"ד, הפיק לוח-לימוד למחזור החדש. אפשר להשיגו גם בטל' 072-2770100.

נערכים לתהלכות

בתי-חב"ד ברחבי הארץ עוסקים בהכנות לקראת תהלכות הילדים הגדולות של ל"ג בעומר, שבהן יופגנו אחדות העם והזיקה של כל ילד יהודי לעם-ישראל ולתורת ישראל. התהלכות יבטאו את העוצמה הרוחנית של עם-ישראל. מרכז צעירי-חב"ד מכין את כל הדרוש לתהלכות, ובכלל זה שני ספרונים חדשים של סיפורי צדיקים, שיחולקו לילדים שישתתפו בתהלכות. התהלכות הגדולה ביותר תהיה בע"ה בירושלים, ובה ישתתפו יותר מעשרת אלפים ילדי תלמודי-התורה מכל רחבי העיר.

'ח"י רוטל' לתהלכות

מנהג לתרום מידה מסויימת של משקה (ח"י רוטל) לכבוד רבי שמעון ברי-יוחאי. ועד האברכים יוזם גם השנה מבצע ארצי, שמאפשר לתרום משקה בעבור ילדי ישראל המשתתפים בתהלכות ל"ג בעומר. תמורת 120 ש"ח יחולקו לילדים שקיזתו שתייה במידה זו (ח"י רוטל). מנות התורמים יועברו לברכה לציון רשב"י והרבי מליובאוויטש. מוקד התרומות 03-9606343, או בדואר לת"ד 600 כפר-חב"ד 60840.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:25	8:04	7:30	7:12
8:27	9:08	8:24	8:10
כניסת השבת			
צאת השבת			

פרקי אבות: פרק ג

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אשליית עוצמתו של החומר

אנחנו יכולים להינתק מהארץ, להתרומם לשחקים, לגמוא מרחקים בזמן קצר. מנועי המטוסים מייצרים כוח אדיר ועוצר נשימה. ופתאום בא אבק נידף ברוח ומשתק הכול

והלוא כולנו יודעים כמה מציאות חיינו שברירת. אדם בריא עשוי ללכת לישון בערב בהרגשה מצויינת, וחלילה לא להתעורר בבוקר. משפחה מאושרת נוסעת במכונית, במצב-רוח עליו ועם תכניות רבות, ובשבריר של שנייה הכול עלול להתהפך, ה' ישמרנו. תחושת הביטחון העצמי שבני-אדם נתפסים לה לפעמים אין לה על מה לסמוך, כמו שאנחנו אומרים בתפילות הימים הנוראים, שחיי האדם משולים "כחרס הנשבר... כצל עובר, וכענן כלה, וכרוח נושבת, וכענן פורח, וכחלוף יעוף".

זעזועים שמפחחים תקווה

סביר להניח שבעוד כמה ימים הדברים יחזרו לסדרם ונשוב אל השגרה, אבל גם בימי שגרה צריך לזכור כי הכול ביד ה'. קמנו בבוקר בריאים ושלמים, אנו אומרים "מודה אני לפניך... שהחזרת בי נשמת". ישבנו לאכול, אנו מברכים את הבורא "המוציא לחם מן הארץ", ולאחר הארוחה מקפידים להודות לה' ולברך ברכת המזון. יש לנו אישה וילדים, בית ועבודה - ראוי לזכור למי התודה.

ועוד נקודה למחשבה: בנביאים ובדברי חז"ל מתוארים זעזועים אדירים שיפקדו את העולם סמוך לביאת המשיח. איננו יודעים לפרש בוודאות את נבואות הנביאים ואת רמזי חז"ל ולשרטט תרחישים מדוייקים, אבל די לנו בעצם העובדה, שקודם ביאת המשיח יתחוללו בעולם אירועים דרמטיים מסעירים.

מכיוון שהתקופה הזאת היא, לכל הדעות, התקופה שבה צריכה לבוא הגאולה המיוחלת, אך טבעי שכל זעזוע עולמי בסדר-גודל כזה מעורר את התקווה והציפייה לגאולה הקרובה. אולי הטלטלה הזאת נועדה להכין אותנו לקראת הדבר הגדול.

על-כן זה הזמן להתחזק בדברים המקרבים את הגאולה - תשובה ומעשים טובים, הוספה במעשי חסד, לימוד סוגיות הגאולה, תפילה לישועת ישראל, חיזוק הציפייה לביאת המשיח. ונזכה בקרוב ממש לראות את ניסי הגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

מליוני בני-אדם תכננו תכניות, הזמינו כרטיסי-טיסה ובתי-מלון, קבעו פגישות - וברגע אחד הכול השתבש. הדיווחים בתחילת השבוע סיפרו על יותר משישים אלף טיסות שהתבטלו באירופה, ובהערכה גסה מדובר בכעשרה מיליון בני-אדם שקורקעו וטיסותיהם התבטלו.

אילו היו שואלים את כל בני-האדם האלה מה הסיכויים שהשבתת טיסות בסדר-גודל כזה תקרה - היו משיבים שהסבירות לכך שואפת לאפס. אירוע כזה יכול להתחולל בעקבות מלחמה גדולה או פיגוע-טרור יוצא-דופן בעוצמתו. אבל שהתפרצות הר געש בקצה היבשת תשתק את כל התעבורה האווירית באירופה - זה דבר שלא היה אפשר להעלותו על הדעת.

הכול 'בעזרת השם'

אבל דוד המלך ניסח זאת בספר התהילים בפסוק אחד (קד, לב): "המביט לארץ ותרעד, יגע בהרים ויעשנו". אירוע כביר כזה, בכל יבשת אירופה, נמשל לנגיעת אצבע של הקב"ה בלבד. ברצותו - הכול זורם על מי מנוחות, וברצותו - הכול משתבש ברגע אחד.

האירוע הזה ממחיש את אפסותו של עולם החומר. אנחנו נוטים להתרשם מעוצמה חומרית, ונדמה כאילו היא מציאות יציבה ואיתנה. המטוסים מסמלים במובן מסויים את העוצמה הזאת. הנה אנחנו יכולים להינתק מהארץ, להתרומם לשחקים, לגמוא מרחקים בזמן קצר. מנועי המטוסים מייצרים כוח אדיר ועוצר נשימה. ופתאום בא אבק נידף ברוח ומשתק הכול.

לכן יהודים מקפידים להוסיף תמיד 'בעזרת השם', 'אם ירצה השם'. נוהגים לומר זאת לא רק בדברים גדולים, אלא גם בפעולות יום-יומיות פשוטות: "אתקשר אליך בעוד שעה, בעזרת השם". "אעשה זאת, בעזרת השם, מחר בבוקר". "אחזור הביתה בערב, אם ירצה השם". כי גם הדברים הפשוטים והטבעיים ביותר תלויים בידו של בורא העולם ומנהיגו.

היכולת להכיל תחושות סותרות

ביראת המקדש, נאלצו להסתפק בראיית השמחה בלבד, כדי שלא לפגוע ביראת המקדש, הקודמת למצוות השמחה.

אפשר לשלב

היכולת לשלב את שתי התנועות הנפשיות האלה בלטה במיוחד אצל דוד המלך. כשהעלה את ארון האלוקים לעיר-דוד, שמח שמחה גדולה ביותר, עד שהיה "מפזז ומכרכר לפני ה'", ויתרה מזו, שבמבט מהצד היה יכול להיראות "כאחד הריקים". ועם זה היה שרוי באותו זמן ביראה גדולה, כמו המלאכים ש"מוראך עליהם".

וכך אמרו חז"ל: "אין אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה (מכיוון שאלה תנועות נפשיות מנוגדות) אלא במידת הקב"ה בלבד". אך כשהיה מתמסר לעבודת ה', הוא יכול להכיל את שתי התחושות האלה, ועד שהשמחה לא תפריע ליראה אלא להפך – השמחה תסייע ליראה והיראה תסייע לשמחה.

(תורת מנחם כרך יג, עמ' 16)

הגבלה זו בשמחת בית-השואבה מעוררת פליאה גדולה. הלוא השמחה הזאת היא מצווה גדולה, וכל ישראל, גם המוני העם, חייבים לשמוח בה. אחת ממטרותיה של השמחה הזאת "לחבב את המצוות" על עם-ישראל. מדוע אפוא הוגבלה השמחה רק לגדולי העם, ואילו כל העם נאלצו להסתפק בראייה ושמיעה בלבד?!

נדרשת גדלות נפש

השמחה במקדש הוגבלה לגדולי העם בלבד בגלל ההתנגשות שעלולה להיווצר בין השמחה ובין מצוות מורא המקדש. גם בשעת השמחה הגדולה בחג-הסוכות צריך היה לחוש במלוא העוצמה את היראה מהמקדש. הרוקדים והשמחים בשמחת בית-השואבה היו צריכים לשלב את שתי התחושות המנוגדות הללו – שמחה והתפשטות הנפש, לצד יראה והתכווצות.

היכולת להכיל שתי תנועות נפשיות מנוגדות דורשת גדלות נפש, ולא כל אחד ואחת היה יכול לעמוד בכך. לכן הוגבלה השמחה רק לגדולי העם, שהיה בכוחם להכיל את שתי התחושות האלה, ואילו המון העם, ששמחתם הייתה עלולה לפגום

פרשת קדושים מופיעה המצווה לירא מן המקדש, כפי שכתוב: "ומקדשי תיראו". המצווה מחייבת את האדם לשמור על כבוד המקדש בהתנהגותו במקום, כפי שהרמב"ם מפרט בהלכות בית-הבחירה, ויש בה גם הוראה כללית – לחוש תחושת יראה במקום המקדש.

הציווי הזה סותר לכאורה את מצוות השמחה במקדש, כמו בחג-הסוכות שיש בו מצווה: "ושמחתם לפני ה' אלוכם שבעת ימים". ואכן, השמחה שהייתה בחג-הסוכות בבית-המקדש הייתה שמחה מיוחדת במינה, עד שחז"ל אמרו עליה "מי שלא ראה שמחת בית-השואבה, לא ראה שמחה מימיו". ולכאורה שמחה גדולה כזאת אינה מתיישבת עם תחושת יראה.

למה הגבלות?

התשובה רמוזה בתיאורו של הרמב"ם על שמחת בית-השואבה. הוא אומר ש"לא היו עושים אותה עמי-הארץ וכל מי שירצה, אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין, והזקנים ואנשי מעשה", ואילו "כל העם, האנשים והנשים, כולן באין לראות ולשמע".

מן המעיין תוכחה | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

שני יהודים

רבי נפתלי מרופשיץ סיפר לחסידיו, שכאשר היה ילד פסוע והחל ללמוד לקרוא, הסביר לו המלמד שאם מופיעות בסידור-התפילה שתי אותיות י' הצמודות זו לזו, הכוונה היא לשמו של הקב"ה. פעם אחת הגיע בקריאתו לסוף פסוק וראה שם נקודתיים, והן נדמו לו כשתי אותיות יו"ד, והוא קרא את שם ה'.

אמר לו המלמד: אם שתי אותיות יו"ד עומדות זו לצד זו - הן מציינות את שמו של ה', אבל אם יו"ד אחת עומדת מעל חברתה, הרי זה סוף פסוק.

"למדתי מזה כלל גדול", אמר הצדיק. "אם שני יהודים (שתי יו"דים) עומדים זה לצד זה, באהבה ובשוויון, הרי הם כלי לשם ה', אבל אם האחד מתנשא מעל חברו - הרי זה סוף פסוק..."

בלי חשבונות שמים

"הוכיח תוכיח את עמיתך... לא תיקום ולא תיטור" (ויקרא יט, ז"יח). אם אדם אינו שועה לדברי התוכחה שלך ולאחר מכן אירע לו אסון חלילה, אל תחשוב בליבך כי ראוי הוא לכך משום שלא שמע בקולך.

(רבי יחזקאל משינובה)

לתקן ולא לקלקל

בעניין התוכחה יש הטועים בזה טעויות גדולות. לפעמים כוונתם רצויה, אך אין הם מתקנים, ואדרבה, מקלקלים יותר. אילו הייתה התוכחה כדין התורה וכהוראת החסידות, היו זוכים לקרב את הרחוקים.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

לחלק למאה מנות

"הוכיח תוכיח את עמיתך" - "אפילו מאה פעמים" (בבא מציעא לא). אין לומר את כל דברי המוסר והתוכחה בפעם אחת, אלא יש לומר בכל פעם מעט. חלק את דברי המוסר למאה פעמים, כדי שיהיה קל יותר לזולת לקבלם.

(המגיד מקלם)

תקן עצמך תחילה

"הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא" (ויקרא יט, ז). בשעה שאתה בא להוכיח את זולתך, תן דעתך שתהיה שלם עם עצמך תחילה. "לא תישא עליו חטא" - שלא ידבק בך אותו חטא שעליו אתה בא להוכיח את זולתך.

(כתב סופר)

דוגמה אישית

כשם שיש חולי הגוף, כך יש חולי הנפש. על המוכיח את הזולת להתמסר אליו כשם שרופא מתמסר לחולה בגופו. כשם שהצלחת הרופא תיתכן רק כאשר הוא עצמו נזהר ונשמר מהדברים שהוא מציע, גם הצלחת המוכיח היא רק כשהוא מוכיח את עצמו תחילה.

(לקוטי דיבורים)

תוכחה לחברים

"לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה" (שבת קט). אסונה של ירושלים היה שהמנהיגים היו מוכיחים ומענישים רק את מי שלמטה מהם, את ההמון, אבל לא "הוכיחו זה את זה"; הם התעלמו מהמשיגים של חבריהם, ועברו עליהם בשתיקה.

(בינה לעיתים)

תרמיל הכתבים

התנהגותו ומעשיו של געצ'ל-שלמה היו חידה בעיני תושבי העיירה הרקי. מחזור על הפתחים היה ושתקן עצום. מדי פעם בפעם עזב את ביתו לתקופות ארוכות, כיתת את רגליו בערים ובעיירות הסמוכות, וקיבץ נדבות.

הכול ידעו כי געצ'ל-שלמה הוא עם הארץ וחסר-דעה. נראה היה כי אף צורת אות אינו יודע. כל שאמר בכל עת היה – "שמע ישראל ה' אלוקיני ה' אחד". פסוק זה השמיע בכל פעם שקיבל נדבה. גם אם מישהו סירב לתת לו נדבה היה משמיע את המילים האלה, ונראה היה כי אלה המילים היחידות שהוא מכיר.

אשתו ובנו, חיים-שמואל, חיו חיי דוחק וצער. כמעט לא היה מי שהתעניין בהם. חיים-שמואל גדל בור ועם-הארץ. רק בהגיעו לגיל בר-מצווה ריחם עליו המלמד המקומי, ולימד אותו להניח תפילין ולהתפלל.

לא אחת תהו תושבי הרקי מה געצ'ל-שלמה עושה בכסף שהוא מקבץ. על-פי מידת השקעתו בקיבוץ נדבות, והמסעות שערך מעת לעת, היה אמור להצטבר בידו סכום נכבד למדי. מדוע אפוא אשתו ובנו מוסיפים לחיות בסבל ובמצוקה? אולם העיסוק בו ובמנהגיו המוזרים נחשב בזבוז זמן. הבריות נדו בראשם והפטיירו ברחמנות: אדם תמהוני ומוזר.

כשהגיע געצ'ל-שלמה לעת זקנה לא יצא עוד למרחקים, אך הוסיף לקבץ נדבות בעיירתו. חלפו השנים, ויום אחד הזמין אליו את נציג החברא קדישא. הקברן, שהיה אדם פשוט, היה סקרן לדעת מה יוכל געצ'ל-שלמה לומר. הוא לא האמין שגעצ'ל-שלמה מסוגל לומר דבר מלבד "שמע ישראל", ופתאום שמע ממנו הוראות ברורות:

"הנני מבקש לקבור אותי בשורות האחרונות שבבית-העלמין, ליד העניים והאנשים הפשוטים. עם זה אני מבקש שקברי יהיה בראש שורה. ומכיוון שאין בידי לשלם את שכר הקבורה, השארתי כאן חבית מים לטהרה ונד תכריכים, כדי לחסוך מכם לפחות את הטרחה הקשורה בהכנת הדברים האלה".

געצ'ל-שלמה הראה לקברן תרמיל בקצה החדר, והוסיף: "אבקש להניח עמי בקבר את התרמיל הזה".

משועשע חזר הקברן אל חבריו וסיפר להם על בקשתו של הקבצן. "מי יודע אילו חידושים גאונים יש בתרמיל,

שמהם געצ'ל-שלמה אינו יכול להיפרד גם במותו", גיחך. אולם דווקא הפרט הזה עורר את סקרנותו של הגבאי הראשי. הוא הורה לקברן למסור לידי את התרמיל ולחזור אל הקבצן כדי לומר עמו וידוי לפני צאת נשמתו. הגבאי לקח את תרמילו של הקבצן אל

רב העיירה, הגאון נחמן-יצחק. יחד פתחו את התרמיל ומצאו בו דפים כתובים בכתב-יד צפוף. עיון בדפים האלה העלה לתדהמתם כי געצ'ל-שלמה רשם במדויק כל תרומה ונדבה שקיבל. בציודו השני של כל דף הופיע פירוט של העניים בעיירה,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

כשהעולם יתעלה

בפי חסידים שגור הפתגם, שבימות המשיח העולם יתרומם בדרגה, וחסידים יעמדו בדרגת צדיקים. ואכן, אחד השינויים שיחולו בעולם בימות המשיח הוא, שגם אנשים רגילים יזכו לראות את העולם בעיניים של צדיקים, שזו, כמובן, ראייה שונה לחלוטין.

הראייה שלנו ושל הצדיקים היא ראייה אחרת לגמרי. צדיקים רואים בטבעיות גמורה את הרובד האלוקי שבבריאה, את הצד האמיתי שלה, זה הנסתר מעיני אנשים כמונו. לנו נראים הדברים להפך – המציאות הגשמית גלויה, ברורה, פשוטה וטבעית, ואילו המציאות הרוחנית והאלוקית נסתרת מעינינו, ואנו נזקקים להתבוננות ולמחשבה כדי להכיר בקיומה.

סוגים בנשמות

הבדל זה נעוץ בשרש נשמותינו לעומת שורש נשמות הצדיקים. נאמר (ירמיה לא,כו): "זרעתי את בית-ישראל... זרע אדם זרע בהמה". הזוהר (חלק ב, עמ' צד,ב), מבאר שנשמות ישראל מתחלקות לשני סוגים – 'זרע אדם' ו'זרע בהמה'. נשמות הצדיקים הן 'זרע אדם', ואילו נשמות רוב בני-האדם הן – 'זרע בהמה' (אין הכוונה לומר שאנחנו בבחינת בהמות, אלא לעומת הדרגה העליונה של נשמות הצדיקים נשמותינו נקראות 'זרע בהמה').

ההבדל העיקרי בין אדם לבהמה, שאדם יש לו דעת ואילו בהמה אין לה דעת. שכל יש גם לבהמה, אבל דעת אין לה. דעת פירושה – תפיסת משמעות הדברים, הכרה במהותם הפנימית. כוח זה ניתן לאדם ולא לבהמה.

זה ההבדל המהותי, מבחינת הכרת האלוקות, בין נשמות 'זרע אדם' לנשמות 'זרע בהמה': בנשמות 'זרע בהמה' יכולה להיות אמונה בקב"ה, השגה שכלית בגדולת ה', אבל מהות הדברים רחוקה מהן. הן אינן רואות את הגילוי האלוקי כמות שהוא, אלא זקוקות לאמצעים חיצוניים – כמו שכל והבנה – כדי להגיע להכרה כלשהי במציאות האלוקית.

בעלי הנשמות של 'זרע בהמה' יכולים להיות בני-אדם נעלים ביותר, שמגיעים לדרגות גבוהות בהבנת גדולת ה' ובדבקות הנשמה בקב"ה, ועם זה הם נמשלים ל'בהמה'. בתורת החסידות (תורה-אור תחילת פרשת משפטים) מבואר, ש'זרע בהמה' הם כמעט כל הנשמות שבדורותינו, כי נשמות דאצילות הן בני-עלייה שהם מועטים, אפילו בדורות הראשונים".

הנשמות שבבחינת 'זרע אדם' רואות את המציאות בעיניים אחרות לגמרי. הן חשות את הגילוי האלוקי כדבר טבעי ומובן מאליו. לפנייהן לא קיים ההסתר שמכסה את האמת האלוקית. המציאות האלוקית פשוטה בתכלית בעבורן, ממש כשם שאנו תופסים את העולם הגשמי, בפשטות, בטבעיות.

ראייה של צדיקים

מבחינה זו, הצדיק הוא אדם שונה במהותו מבני-האדם הרגילים. הוא רואה דברים אחרת לגמרי. הוא רואה את העולם כפי שהוא נראה למעלה, מתוך ההווה האלוקית. לכן חשוב כל-כך לדבוק בצדיקים וללכת בדרכם, כדי להתקרב עד כמה שאפשר אל האמת הפנימית שמשקפת בעיניהם.

אולם בימות המשיח ייפקחו גם עינינו-שלנו. גם אנשים כמונו, נשמות 'זרע בהמה', יזכו ביכולת לראות את מהותו האמיתית של העולם. העולם כולו יתעלה בדרגה, ונשמות כולנו יתעלו לדרגת ראיית העולם כפי שכיום רק צדיקים יכולים לראותו. ראייה זו לא תהיה בגדר ידיעה והכרה שכליות בלבד, אלא ראייה טבעית, פשוטה, של הרבדים האלוקיים שבבריאה. כאילו ייפקחו עינינו ובבת-אחת נראה שהעולם שונה לגמרי מכפי שהכרנוהו.

ומה יהיה אז על הצדיקים? – הם יתעלו לדרגה עליונה לאין-ערוך, ואנו נוסיף להיות קשורים איתם כדי לקבל משהו מאותו עולם עליון שייפתח לפנייהם.

שקיבלו את הכספים. הגבאי והרב הביטו זה בזה משתוממים. הם התקשו לעכל את התמונה שנתגלתה לפנייהם. התברר כי הקבצן התימהוני הקדיש את כל חייו לעזרה לעניים, ולא לקח פרוטה לעצמו. הרב לקח מיד את מעילו וכובעו, וזירז את הגבאי לבוא עמו אל ביתו של געצ'ל-שלמה, כדי שיוכלו לבקש את סליחתו לפני פטירתו. כשנכנסו אל הבית קידם את פניהם הקברן, נרגש ומופתע, ואמר כי לפני כמה דקות נפטר הקבצן, לאחר שאמר את הווידוי בעצמו ובכוונה גדולה.

בהוראת הרב נערכה לקבצן הלוויה רבת-משתתפים, בכל הכבוד הראוי. הרב סיפר לנוכחים את סיפורו האמיתי של געצ'ל-שלמה. לפתע קלטו הכול כי געצ'ל-שלמה, אשר חי ביניהם כל השנים, לא היה אלא צדיק נסתר. הרב הורה לכבד את רצונו של געצ'ל-שלמה להיקבר בשורות הפחותות, אך העמידו על הקבר מצבה מכובדת, וקברו של 'הקבצן' נהפך למקום עלייה לרגל.

ופתאום עלתה השאלה: היכן הבן? חיים-שמואל לא נראה שנים רבות. בינתיים אמר הרב כי הוא רוצה לזכות באמירת קדיש אחר הנפטר.

חיים-שמואל עזב מכבר את הרקי ונדד בעיירות. את פרנסתו מצא בעבודות כפיים קשות. בהיותו בן שלושים נשא לאישה בת-כפר, שהייתה אישה קשה, והוסיף להתייגע לפרנסתו. את סבלו נשא בדומייה.

חיים-שמואל לא ידע קרוא וכתוב, אולם ליבו היה חם וטהור, מלא יראת שמים. לעיתים התענה ימים שלמים וחזר ואמר את פרקי התהילים שידע על-פה, כדי לזכך את עצמו לפני הבורא. רק כעבור שנתיים הצליחו בני הרקי לאתרו, ואז נודע לו על פטירת אביו. הוא חזר להתגורר בהרקי, ואף ששמו של אביו נישא בהערצה, נותר עני מרוד.

בהרקי פעל מרכז חשאי של החסידות. כמה צדיקים נסתרים, מתלמידי הבעל-שם-טוב, התגוררו בעיירה. יום אחד הורה הבעש"ט לשניים מהם: "לחיים-שמואל נשמה גבוהה, וצריך ללמדו ולקרבו. אחרי כל הקשיים שעבר עתיד הוא להיות עשיר בנשמות וברוחניות".

השניים חזרו להרקי והתמסרו למשימתם החדשה. עד מהרה נראו התוצאות. חיים-שמואל נעשה יהודי יודע-ספר. בה-בעת החלה ההצלחה להאיר לו פנים, ובזמן קצר נעשה עשיר נכבד ובעל צדקה מיוחד. אך כאביו, גם הוא הסתיר את מהותו, ורוב תושבי העיירה לא ידעו כי בנו של הקבצן הצדיק הוא מחסידיו הנסתרים של הבעל-שם-טוב.

"הייתי שם וניצחתי"

בתוך שלוש שנים נחשפו להצגה שלו יותר ממאתיים אלף ילדים ומבוגרים. "אני רואה לידים בעלי קשיי למידה, הפרעות קשב ובעיות חברתיות, מתחברים לסיפור שלי", הוא אומר. "בהצגה אני למעשה אומר להם: הייתי שם, וניצחתי". ההצגה משולבת בהומור ובסיפורים מהחיים. "אחד הסיפורים שלי בהצגה הוא על מורה שהיה מורה לי לצאת החוצה מיד בתחילת השיעור. כשהייתי שואל 'מה עשיתי?', היה משיב: 'עוד מעט תעשה'..."

תשובות לשאלות

בכתבת ספרו נעזר אושי באביו, שהוא רופא ילדים. "אבא נתן לי הרבה חומרים מעניינים. כתבתי את הדברים בשילוב חוש ההומור שלי, וכך הם מתאימים להורים ולילדים כאחד. הספר הוא למעשה מסע אל תוך חיי, לצד תשובות לשאלות מהורים וילדים ששמעתי בהצגות שלי", הוא אומר. השאלות האלה הן שהולידו את כתיבת הספר. "אנשים שואלים אותי על שימוש בריטלין, על דיסקצייה, איך מטפלים בהפרעות קשב אצל ילדים ועוד", הוא מסביר. "למעשה, לא תמיד אפשר להשיב לכל שאלה בקצרה, ובדיוק בשביל זה כתבתי את הספר".

בני בשרשרת

בהצגה ובספר אושי עוסק גם בעולם המהיר, המסוכן, לדעתו, שבתוכו חיים הילדים בימנו. "בהופעות שלי אני מסביר את הבעיה של ילד

אני אושי ואני חקיין. שנים חיכתי על-יד חדר המנהל של בית-הספר. אני חקיין טוב", כך פותח אושי גרוס, זמר, חקיין וזה מקרוב גם סופר טרי, את ההצגה שלו העוסקת בקשיי למידה אצל ילדים. אושי (37) נולד בירושלים. בילדותו נחשב היפראקטיבי וסבל בבית-הספר ומהצקות של חברים, אך הוא מעדיף שלא לשכוח את שנות ילדותו. ככלות הכול, מזיכרונות הילדות הוא עורך הצגות ועכשיו גם ספר זיכרונות משעשע.

כשהתבגר גילה אושי את כישורו בשירה והחל להופיע ברחבי הארץ. בהמשך החל לעסוק בחקיינות, אך בשלב מסוים החל לחוש אי-נחת. "לפני שלוש שנים התחלתי להרגיש ריקנות", הוא מספר. "הייתי חוזר לביתי אחרי הופעה ומרגיש שחסר לי משהו. לא ידעתי מה לעשות. באותה תקופה הציעו לי חברי-ילדותי לעשות הצגה על סיפור חיי, כדי להעביר מסר חינוכי בדרך משעשעת. החלטתי לעשות זאת, ועכשיו אחרי כל הצגה אני חוזר מלא תחושת סיפוק".

אין ילד רע

צמד המילים 'ילד רע' ליווה את אושי בימי ילדותו. את התגובה הוא נותן בשמו של ספרו החדש - "אין דבר כזה ילד רע". מסביר אושי: "בעבר אנשי חינוך התקשו להתמודד עם ילדים בעייתיים. 'ילד רע' היה ההסבר הפשוט למה הילד אינו מתאים לבית-הספר. המסר שלי הוא שאין ילד רע. יש ילד שיש לו בעיה, ואחרי שנאבחו אותה, נוכל לטפל בה כראוי".

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

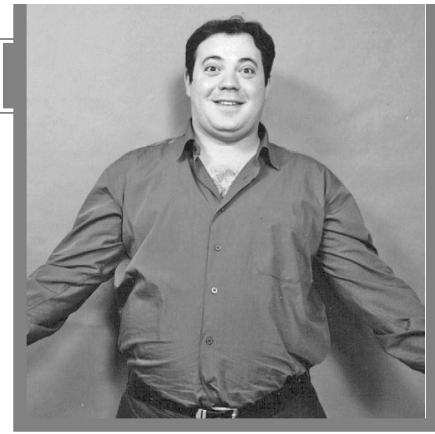
כבוד אמיתי

שאלה: האם מצוות כיבוד הורים אוסרת למעשה יכוח בין הבן או הבת להוריהם?

תשובה: שאלה זו קשורה בעיקר למצוות 'מורא אב ואם', ככתוב "איש אימו ואביו תיראו", שמשמעותה - יראה ודרך-ארץ כלפי ההורים.

בתורה גם נאמר (דברים כז, טז): "ארור מְקַלָּה אביו ואימו", והכוונה למי שמזלזל בהם בכל דרך שהיא. כתב הרמב"ם: "כיבוד אב ואם - מצווה גדולה, וכן מורא אב ואם... כדרך שציווה על כבוד שמו הגדול, כך ציווה על כבודם ומוראם. המקלל אביו ואימו [=המקללם באומרו שה' יפגע בהם] - בסקילה, והמגדף [את ה'] - בסקילה, הנה השווה אותן בעונש. הקדים אב לאם בכבוד והקדים אם לאב במורא, ללמד ששניהם שווין, בין לכבוד בין למורא".

ובהמשך: "איזהו מורא? לא עומד במקומו, ולא יושב

אושי. מסע אל חייו של ילד הסובל מקשיי למידה

השוהה זמן רב ליד המחשב", הוא מטעים. "אני מסביר שילד שכל הזמן צמוד למחשב - אין לו למעשה חברים, כי המחשב נהפך תחליף לחבר. מחשב - זה מחשבות. המחשבות מובילות לפעמים לדיכאון, וזו סכנה".

האם הצגה אחת יכולה לפתור בעיה כמו היפראקטיביות? - "בראש ובראשונה, אני מעסיק את הילד שעה ורבע, וזה עצמו כבר הישג", הוא אומר בחיוב. "שנית, ההצגה נותנת לילד הצגה ראשונית אל הבעיות שלו, וגם מנחילה לו הכרה שאלה דברים בני טיפול והתמודדות".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020